

บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ISSN 1686-0650 ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2558)

กองบรรณาธิการ

เจ้าของ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิโรจน์ ผลพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร. ณีฎฐารมณ จุฑาภัทร
รองศาสตราจารย์ ดร. ประกฤติ พูลพัฒน์

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณีฎฐพันธ์ เขจรนันท์
ศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุขสำราญ ราชบัณฑิต

ศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดร. พัชรา สีนลอยมา
รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี
รองศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ เขาวลิต
รองศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ หรดาล
รองศาสตราจารย์ ดร. สุณีย์ กัลยะจิตร
รองศาสตราจารย์ ดร. เต๋น ชะเนตียัง
รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภ ลำพาย
รองศาสตราจารย์ ดร. จงกลปดินทร์ แสงอาสภาวิริยะ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ เกียรติโกมล

รองศาสตราจารย์ ดร. ยรรยง ศรีสม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณูมาศ กุลละศิริมา
ดร. อภาศิริ สุวรรณานนท์
ดร. สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์
ดร. ขาดิชาขย มหาศีตะ
อาจารย์ยุทธภูมิ ภูไพบูลย์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กองบรรณาธิการ ราชบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา

กองบรรณาธิการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยมหิดล
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ธนบุรี

กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ

กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ผู้ประสานงาน

นางสาวจรรยา ยิ้มละมัย
นางสาวสุนันท์ทิพย์ หนองโพน
นายณัฐรณนที กานต์รวิกุลธนา

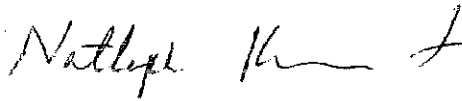
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุขสำราญ ราชบัณฑิต	สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
ศาสตราจารย์ ดร. ดิน ปรัชญพฤทธิ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุนคนธ์ทรัพย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ปิยกุล ลาวัฒน์ศิริ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. สุพีชา พามิขย์ปฐม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนะ ภวกานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. พิชิต สุขเจริญพงษ์	สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภ ลำพาย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ เขาวลิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. กิ่งพร ทองใบ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงศ์ มีสมนัย	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. ราณี อีสัยกุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรัชย์ กังวล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมพล ชื่นธีระวงศ์	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
ศาสตราจารย์ พ.ต.อ. พัญญ์ ดร. พิศรา สีนลอยมา	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
รองศาสตราจารย์ ดร. ธัญธร อินคร	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ กัลยะจิตร	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ ทรताल	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร. เด่น ชะเนตียง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนะ ภวกานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนวรรณ แสงสุวรรณ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร. บุญลือ ทองอยู่	กระทรวงศึกษาธิการ
ดร. ธัชพล อภิมนตรีบุตร	กระทรวงพาณิชย์
ดร. ศิริเชษฐ์ สังขะมาน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร. เสณี สุวรรณดี	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ดร. สุเทพ เดชะชีพ	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ดร. มานิต บุญประเสริฐ	มหาวิทยาลัยรังสิต
ดร. ไพฑูรย์ บุญวัฒน์	มหาวิทยาลัยปทุมธานี

วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิตเป็นวารสารสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจและการจัดการ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตีพิมพ์เผยแพร่ราย 4 เดือน จัดทำขึ้นปีละ 3 ฉบับ เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิชาการและนักศึกษา ได้เผยแพร่ผลงานแก่สาธารณชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อ การเพิ่มพูนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ ทั้งคณะและข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละท่าน ทางกองบรรณาธิการเปิดเสรีด้านความคิด และไม่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ
ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2558)

วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต ดำเนินการต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถาบัน จนปัจจุบันเป็นเล่มที่ 11 ฉบับที่ 2 ซึ่งเพิ่มความเข้มข้นทางวิชาการและสาระต่าง ๆ ทางกองบรรณาธิการขอขอบคุณทุก ๆ ท่านอีกครั้ง และจะนำมาเป็นแรงใจ ในการทำงานให้มีคุณภาพต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐพันธ์ เจริญนันท์)
บรรณาธิการวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สารบัญ

หน้า

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะความพิการ <i>นางอรุณา สุตมณี</i> <i>ดร. มลิวัดย์ ธรรมแสง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณูมาศ กุลละศิริมา</i>	7
การพัฒนากระบวนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ของมหาวิทยาลัยนครพนม <i>นายตรีภพ ชินบุรณ์ และ ดร. ดิเรก วรรณเศียร</i>	17
ภาวะผู้นำองค์กรเชิงสร้างสรรค์และยุทธศาสตร์เศรษฐกิจยุคโลกร้อนเพื่อการแข่งขัน อย่างยั่งยืนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรถยนต์ในจังหวัดภาคกลางและภาคตะวันออกของประเทศไทย <i>นายจิรวัตร โชคดีวัฒน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ธัญยธรรม์/กมลลา สุขพานิช-ชั้นทปราบ</i>	27
กลยุทธ์การตลาดต่างประเทศเชิงรุกเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมก่อสร้างในตลาดอาเซียน: ศึกษาเฉพาะเสาคอนกรีตเสริมเหล็กอัดแรงโดยใช้แรงเหวี่ยง <i>นายอุทัย ชุมลักษ์ณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ญัฏฐพันธ์ เพชรนนท์</i>	35
การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ในการสืบสวนอาชญากรรม ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ <i>ศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกหญิง ดร. พัชรา สิ้นลอยมา</i>	43
กรอบแนวคิดการยอมรับรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ <i>นางสาวจันทร์จิรา นพคุณธรรมชาติ</i> <i>ดร. อรพรรณ คงมาลัย และ ดร. อัญญา ดิษฐานนท์</i>	55
การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ คุณภาพข้อมูลบริษัทธุรกิจที่มีเงินทุนจดทะเบียนขนาดกลางและขนาดย่อม (เอ็มเอไอ) ที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย <i>ดร. กานดา ไทพานิชย์</i>	63
แนวทางการออกแบบสื่อเพื่อสื่อสารทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์กระดาษ จากเศษวัสดุทางการเกษตร <i>นางสาวฐานปัทม์ ไทยชมพู และอาจารย์กัญชลิลา กัมปนานนท์</i>	71
การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน <i>นางนวลไย นิลบรรพ์ และ ดร. รุ่งนภา ตั้งจิตร์เจริญกุล</i>	79
การเปลี่ยนแปลงแนวทางการรับราชการครูทหารในประเทศไทย <i>พันเอกสุธี กอวี และ ดร. ฉัตรวรัญ องค์กรสิงห์</i>	93

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตัวแบบสารสนเทศคุณภาพเต็มมิ่งเพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารระดับสูงในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล นางสาวชรินทร์รัตน์ มนไธสง ดร. หัตถทอง พรหมณี ดร. จารึก ชุกิตติกุล และ ดร. วจี ชุกิตติกุล	101
ประสิทธิผลของการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร นายวีรณัฐ โรจนประภา และรองศาสตราจารย์ ดร. ปิยากร หวังมภาพร	111
ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การกระจายโอกาสทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้า ด้านมาตรฐานการเรียนรู้ระดับโลก กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต นางสาวอุบลรัตน์ ขาติละออง และ รองศาสตราจารย์ ดร. ธัญธรรณ์/กมลลา สุขพานิช-ชั้นทปราบ	123
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทักษะแรงงานคนพิการไทยสู่การแข่งขันระดับนานาชาติ นางบุญครอง ผาสิทธิ์พัฒน์ และศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ ช่างเรียน	131
แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดหาที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเขตอีสานใต้ของประเทศไทย นางสาวนิกขา ชุณหวิญญูกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัฏฐพันธ์ เขจรนันท์	141
นวัตกรรมข้อเสนอเชิงนโยบาย “ปฏิรูประบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว” แนวคิดที่ท้าทายต่อการสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพของไทย ดร. อาภาศิริ สุวรรณานนท์ และนางทริฎญา ปะดุกา	149
การจัดทำฐานข้อมูลหมายเลขตัวรถบรรทุก ร้อยตำรวจโท จีระเจตน์ บุญเกิด และ รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก วรรัช วิชาวนาภิษฐ์	159
การตรวจสอบองค์ประกอบโครงสร้างห้องถิ่นรูปแบบทั่วไปโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน นางชุติมา บั๊นงาม และรองศาสตราจารย์ภาณินี กิจพ่อค้า	169
กลยุทธ์การตลาดบริการสำหรับผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ ขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร นายทรงพล อานภาพ และรองศาสตราจารย์ ดร. วิไลตตา เตชะเวช	177
การออกแบบสื่อบูรณาการผลิตภัณฑ์น้ำตาลลำไย นายสมเจตน์ บุญวิทย์ และ ดร. ชลฤทธิ เหลืองจินดา	185

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การใช้ชุดกิจกรรมที่ใช้หลักการทำงานของสมองแบบองค์รวมเพื่อพัฒนา ความสามารถทางมิติสัมพันธ์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ นางสาวสิริภัทรา ธาณรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์	195
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผลประโยชน์ตอบแทนที่มีผลต่อความผูกพัน ต่อองค์กรของบุคลากรในกลุ่มโรงพยาบาลจิตเวชในประเทศไทย นายคณิศร สันตยารมณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนวรรธ ศรีวะรมย์	203
การศึกษารูปแบบการดำเนินงานด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ดร. อภาศิริ สุวรรณานนท์	213
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนรู้กับผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาของนักศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษเชิงสถานการณ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ดร. สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์	223
โครงการวิเคราะห์และจัดทำรายงานข้อมูลสถิติ อาชญากรรมภาคประชาชนทั่วประเทศ (ภายใต้โครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนปี พ.ศ. 2555) ดร. ชาติชาย มหาศีตะ	231
กลยุทธ์การสร้างศักยภาพการแข่งขันของศูนย์บริการรถยนต์ในกรุงเทพมหานคร นายพัฒนะ ชนภฤตพัฒน์เมธ และรองศาสตราจารย์ ดร. วิไลตตา เตชะเวช	243
การบริหารจัดการการศึกษาที่ดีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพนัสสนิคม จังหวัดชลบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารุณี สกฤตภารักษ์	251

บัณฑิตวิทยาลัย
บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อมูลส่วนตัว

สมัครในนามหน่วยงาน.....

สมัครในนามบุคคล ชื่อ-สกุล.....

อายุ.....ปี อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

การศึกษา.....โทรศัพท์.....อีเมล.....

สถานที่จัดส่งวารสารบัณฑิตวิทยาลัยฯ

ที่ทำงานปัจจุบัน.....

เลขที่.....

ที่อยู่ปัจจุบัน.....

เลขที่.....

การสมัครสมาชิก 1 ปี 2 ฉบับ 500 บาท 2 ปี 4 ฉบับ 900 บาท

การชำระค่าสมาชิก เงินสด
โอนเงินผ่านธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาซอย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ในนาม โครงการวารสารวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 420-1-54904-8 (ไม่รับโอนผ่านตู้ ATM)
(กรุณาแนบสำเนาการโอนเงินพร้อมใบสมัคร หรือส่งแฟกซ์ 0-2243-3408)

สอบถามรายละเอียดได้ที่ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
145/9 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2241-7191-5 โทรสาร 0-2243-3408 <http://www.graduate.dusit.ac.th>

แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณานำลงวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....
2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด..... ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....
3. สถานภาพผู้เขียน
อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน).....
โปรแกรม..... คณะ.....
บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน) .....
4. ขอส่ง
นิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) เรื่อง.....
5. ชื่อผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) .....
6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก เลขที่..... ถนน.....
แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....
E-mail .....
7. สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นดิสก์ข้อมูลต้นฉบับ ชื่อแฟ้มข้อมูล.....
เอกสารพิมพ์ต้นฉบับ จำนวน 3 ชุด

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณา
ของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้เขียน

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงนาม.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(.....)

วันที่...../...../.....

๑ รายงานการประชุม

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม. วันเดือนปีที่จัด. สถานที่จัด. เลขหน้า.

๒ วารสาร

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่พิมพ์), เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

๓ หนังสือพิมพ์

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปี เดือน วันที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

๔ สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ-นามสกุลผู้เผยแพร่. (ปี เดือน วันที่อ้างอิง). ชื่อเรื่อง. จำนวนหน้า. แหล่งที่มา URL : <http://>. การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย

3. การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนส่งต้นฉบับที่พิมพ์ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร จำนวน 3 ชุด พร้อมแผ่นดิสก์ ส่งด้วยตนเอง หรือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนมาที่

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เลขที่ 145/9 ถนนสุขุมวิท อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา ๖ ธันวาคม ๒๕๓๕ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

4. การอ่านประเมินต้นฉบับ

ต้นฉบับจะได้รับการอ่านประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น ๆ จำนวน 3 ท่านต่อเรื่องและส่งผลการอ่านประเมินคืนผู้เขียนให้เพิ่มเติม แก้ไข หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

5. ลิขสิทธิ์

ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ห้ามนำข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนไปพิมพ์ซ้ำเว้นเสียแต่จะได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยฯ เป็นลายลักษณ์อักษร

6. ความรับผิดชอบ

เนื้อหาต้นฉบับที่ปรากฏในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาด อันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

2.2 ชื่อผู้เขียน เป็นภาษาไทย และระบุตำแหน่งทางวิชาการ

2.3 ที่อยู่ ระบุชื่อหน่วยงาน หรือสถาบัน และ E-mail ของผู้เขียน

2.4 บทคัดย่อ เขียนทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านและเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 250 คำ หรือ 15 บรรทัด โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะศัพท์วิทยาศาสตร์

2.5 บทนำ เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

2.6 วัตถุประสงค์ ให้ชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.7 วิธีการศึกษา

2.7.1 ต้นฉบับด้านวิทยาศาสตร์ ควรอธิบายเกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ สารเคมี และวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

2.7.2 ต้นฉบับด้านสังคมศาสตร์ ควรอธิบายวิธีดำเนินการวิจัย โดยกล่าวถึงวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ที่มาของกลุ่มตัวอย่าง แหล่งที่มาของข้อมูล การเก็บและรวบรวมข้อมูล การใช้เครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

2.8 ผลการศึกษา เป็นการเสนอสิ่งที่ได้จากการวิจัยเป็นลำดับอาจแสดงด้วยตารางกราฟ แผนภาพ ประกอบการอธิบาย ทั้งนี้ถ้าแสดงด้วยตาราง ควรเป็นตารางแบบไม่มีเส้น ขอบตารางด้านซ้ายและขวา หัวตารางแบบธรรมดาไม่มีสี ตารางควรมีเฉพาะที่จำเป็น ไม่ควรมีเกิน 5 ตาราง สำหรับรูปภาพประกอบควรเป็นรูปภาพขาว-ดำ ที่ชัดเจนและมีคำบรรยายใต้รูป กรณีที่จำเป็นอาจใช้ภาพสีได้

2.9 สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิจัย ควรมีการอภิปรายผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือไม่เพียงใด และควรอ้างทฤษฎีหรือเปรียบเทียบการทดลองของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยตามหลักการ หรือคัดค้านทฤษฎีที่มีอยู่เดิม รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการนำผลไปใช้ประโยชน์ และการให้ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

2.10 เอกสารอ้างอิง เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA Style (American Psychological Association Style) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศ หากผู้เขียนมีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อ 3 คนแรกแล้วตามด้วย และคณะหรือ et al.

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

๑ หนังสือ

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

๒ รายงานทางวิชาการ

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่องานวิจัย. เมืองที่พิมพ์ : หน่วยงานที่เผยแพร่.

๓ วิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต/วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. ชื่อสถานศึกษา.

ระเบียบการส่งต้นฉบับ

กองบรรณาธิการได้กำหนดระเบียบการส่งต้นฉบับไว้ให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการส่งต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ลงวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกองบรรณาธิการสามารถตรวจสอบต้นฉบับก่อนการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้

1. การเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาดเอ 4 โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมือ 3.5 เซนติเมตร ด้านล่างและขวามือ 2.5 เซนติเมตร

1.2 รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง ใช้รูปแบบอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้ขนาด ชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการจัดวางตำแหน่งดังนี้

1.2.1 ท้ายกระดาษ ประกอบด้วย

- ชื่อเรื่องต้นฉบับของผู้เขียน ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย
- เลขหน้า ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวา

1.2.2 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.2.3 ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.2.4 ชื่อผู้เขียน ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง (ในกรณีที่มิอาจารย์ที่ปรึกษาให้ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาด้วย)

1.2.5 ที่อยู่หรือหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อผู้เขียน

1.2.6 หัวข้อของบทความไทย/อังกฤษ ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้ายใต้ที่อยู่/หน่วยงานสังกัดของผู้เขียน

1.2.7 เนื้อหาบทคัดย่อไทย/อังกฤษ ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 1 Tab จากขอบกระดาษด้านซ้าย และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน

1.2.8 หัวข้อเรื่อง ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.2.9 หัวข้อย่อย ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อยโดยเรียงตามลำดับหมายเลขตำแหน่งเว้น 1 Tab จากขอบกระดาษด้านซ้าย

1.2.10 เนื้อหา ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน

1.3 จำนวนหน้าต้นฉบับ ควรมีความยาวไม่เกิน 10 หน้า

2. การเรียงลำดับเนื้อหาต้นฉบับ

เนื้อหาภาษาไทยที่มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ควรแปลเป็นภาษาไทยให้มากที่สุด (ในกรณีที่คำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำเฉพาะที่แปลไม่ได้ หรือแปลแล้วไม่ให้ความหมายชัดเจนให้ทับศัพท์ได้) และควรใช้ภาษาที่ผู้อ่านเข้าใจง่ายชัดเจน หากใช้คำย่อต้องเขียนคำเต็มไว้ครั้งแรกก่อนเนื้อหาต้องเรียงลำดับดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง ควรสั้น และกะทัดรัด ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

กระบวนการจัดทำวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เป็นวารสารทางวิชาการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในลักษณะนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) และเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผลงานวิจัย จัดพิมพ์ออกเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ (ประจำเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม และเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ดังต่อไปนี้

1. ประกาศรับต้นฉบับจากนักวิจัย
2. กองบรรณาธิการวารสารฯ ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของต้นฉบับ
3. กองบรรณาธิการวารสารฯ จัดส่งต้นฉบับให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชานั้นๆ อ่านประเมินต้นฉบับ จำนวน 3 ท่านต่อเรื่อง
4. ส่งให้ผู้เขียนแก้ไขตามผลการอ่านประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
5. กองบรรณาธิการวารสารฯ ตรวจสอบความถูกต้อง และจัดพิมพ์ต้นฉบับวารสารวิจัยวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
6. จัดส่งต้นฉบับ ดำเนินการจัดทำรูปเล่ม
7. กองบรรณาธิการวารสารฯ ดำเนินการเผยแพร่วารสาร

หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

1. ต้นฉบับที่ผู้เขียนส่งมาเพื่อการพิจารณาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดวารสารหนึ่งมาก่อน
2. ต้นฉบับที่ผู้เขียนส่งมาเพื่อการพิจารณาต้องไม่อยู่ระหว่างเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารอื่น
3. เนื้อหาในต้นฉบับควรเกิดจากการสังเคราะห์ความคิดขึ้น โดยผู้เขียนเองไม่ได้ลอกเลียนหรือตัดทอนมาจากผลงานวิจัยของผู้อื่น หรือจากบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือปราศจากการอ้างอิงที่เหมาะสม
4. ผู้เขียนต้องเขียนต้นฉบับตามรูปแบบของต้นฉบับตามข้อกำหนดในระเบียบการส่งต้นฉบับ
5. ผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) แล้ว
6. หลังจากผู้เขียนได้แก้ไขเรื่องแล้ว กองบรรณาธิการได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือและดูแลอย่างดียิ่งจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา รวมทั้งคณะผู้บริหารของสถาบันวิจัยและพัฒนา คณะผู้วิจัยกราบขอพระคุณคณะกรรมการพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์เวชยันต์ เสงสุวนิช ที่ได้ให้คำแนะนำและวิพากษ์ข้อเสนอโครงการวิจัย รวมทั้งการพิจารณาให้งานวิจัยในเรื่องนี้ผ่านการพิจารณาสนับสนุนการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ภายใต้งบประมาณแผ่นดิน ขอขอบพระคุณ พลตำรวจโท มนุ เมฆหมอก ผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ และ พลตำรวจตรี ธวัชชัย เมฆประเสริฐสุข ผู้บังคับการกองพิสูจน์หลักฐานกลาง ที่ได้คำแนะนำและให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ยิงปืนสำหรับการทดลอง พันตำรวจเอก ฉัตรชัย นันทมงคล นักวิทยาศาสตร์ (สบ4) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน กองพิสูจน์หลักฐานกลาง พันตำรวจโท ชัยณรงค์ พรหมเชียง นักวิทยาศาสตร์ (สบ3) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน กองพิสูจน์หลักฐานกลาง และจำสืบทตำรวจ พูลศิลป์ อุปชัย เจ้าหน้าที่กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน กองพิสูจน์หลักฐานกลาง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล เอื้อเพื่ออุปกรณ์และสถานที่ทำการทดลอง

คุณประโยชน์และความดีอันพึงมีจากการทำงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ญาติพี่น้อง บุรพคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนชี้แนะแนวทางที่ดีและหวังว่างานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติตามสมควร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ พลตำรวจโท ดร.ณรงค์ กุลนิเทศ และคณะ
กรกฎาคม 2558

(8)

**การพัฒนาารูปแบบการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์
เพื่อใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**
**The Development of Forensic Science
Process Model for Criminal Investigation
in Three Southern Border Provinces of Thailand**

ศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกหญิง ดร. พัชรา สีนลอยมา
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ปัญหาและอุปสรรครวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาารูปแบบการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐาน และสามารถนำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์จากสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ มีจำนวนไม่เพียงพอ และบางส่วนขาดประสบการณ์การทำงานเนื่องจากมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนบ่อยครั้ง จึงทำให้ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำงานในพื้นที่ และมีปัญหาด้านการขาดแคลนทรัพยากรในการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาการบริหารจัดการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ที่ยังขาดเอกภาพ ทำให้เกิดปัญหาหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ จนทำให้เกิดปัญหาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุถูกทำลายหรือสูญหายไป และปัญหาเกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการวินิจฉัยถึงสาเหตุการตายที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย 1) ควรมีการจัดอบรมความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และหลักการเก็บวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพิ่มเติม 2) ควรเพิ่มกำลังพลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้มากยิ่งขึ้น และมีประจำในแต่ละเขตพื้นที่ 3) ควรเชิญข้าราชการตำรวจที่มีความเชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์หรือการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเกษียณอายุราชการไปแล้วมาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ 4) ควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูล สถิติและวิเคราะห์คดีในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 5) ควรมีการพัฒนางานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้นำมาศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานต่อไป

Abstract

The purposes of this research were to study about process of Forensic Science Execution, problems and obstacles including the factors that affect to lead Forensic Sciences work to use crime investigation in three Southern border Provinces in order to offer the guidance in pattern development of Forensic Sciences execution with standard and be able to use in crime investigation efficiently. Data were collected by using questionnaires to the investigative and inquiry officers in three Southern border Provinces. Focus group and in-depth interview were given from police forensics office, Royal Thai Police Forensic officers and Forensic staffs from Forensic Institution, Ministry of Justice.

The results of the research were found that there were not enough operational officers in the regions and some of them lacked of work experiences because expertized officers changed working places very often. And there were resource lack problems include the incident commander's management problems still lacked of unity that made the unrelated agencies entered the crime scene areas till the evidence in crime scene were lost or destroyed. Related law and steps of work operation could not help the officers in work operation which were the obstacles for police officers to consider the cause of real death.

Suggestions from the research 1) should arrange more training courses about Forensic Sciences and evidence collection for police officers in crime scene areas, 2) should add forces of more Forensic Sciences operational officers and stand by every region, 3) should invite forensic government police officers or retired investigators and inquirers to be advisers in order to recommend the officers in the area, 4) should set up the committee in order to be function of data collecting, cases statistic and analysis in Southern border three Provinces, and 5) should have forensic development related to forensic operation to providing the duty practitioners to study or research in order to develop latency for further work.

Key word: Development, Forensic Sciences, Three Southern Border Provinces

บทนำ

สถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มมาตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้มีจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากสถิติที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นรวม 13,434 เหตุการณ์ อันเป็นผลทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตรวมกันทั้งสิ้น 15,956 คน ดังนั้น “การชันสูตรพลิกศพ” จึงเป็นขั้นตอนสำคัญในการที่จะสามารถค้นหาความจริงและการอำนวยความสะดวกธรรมให้กับทุกฝ่าย แต่เนื่องจากปัจจุบันบทบาทในการชันสูตรพลิกศพจากสถานการณ์ความไม่สงบยังมีความไม่ลงตัวอีกมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความปลอดภัยในการออกชันสูตรพลิกศพนอกโรงพยาบาล ปัญหาการขาดแคลนแพทย์นิติเวช ทำให้การระดมกำลังร่วมกับแพทย์ทั่วไป ตลอดจนปัญหาการไม่ยอมรับกระบวนการชันสูตรพลิกศพ ซึ่งขัดแย้งกับความเชื่อของชุมชนมุสลิมในพื้นที่ เป็นต้น จนถึงวันนี้รัฐบาลและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงสาธารณสุขยังไม่มีการวางระบบการชันสูตรพลิกศพที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว

อีกทั้งจากพัฒนาการของเหตุการณ์การทำงานของกลุ่มผู้ก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547 พบว่า ผู้ก่อการร้ายได้มีพัฒนาการตามทันกระบวนการนิติวิทยาศาสตร์ ทำให้การทำงานยากขึ้นเพราะหลายคดีไม่มีพยานหลัก

ฐาน โดยเฉพาะคดีที่มีการใช้ระเบิดแสวงเครื่องพบว่าคนร้ายมีมาตรฐานการทำงาน

ที่สูงขึ้นมาก สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาระบบงานนิติวิทยาศาสตร์ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ใน 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้ (พล.ต.ต.นพ. ชุมศักดิ์ พุกชาพงษ์, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 8 กันยายน 2550)

1. ระบบการสืบสวนสอบสวนกระบวนการยุติธรรมไทยที่ผ่านมา พึ่งพาพยานบุคคลมากกว่าพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ มีผลทำให้ไม่สามารถมัดตัวผู้กระทำผิดได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ประชาชนผู้รู้เห็นการกระทำผิดแต่ไม่กล้าเสียชีวิตให้การเป็นพยาน ผลก็คือตลอดระยะเวลากว่า 3 ปีที่ผ่านมา ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีคนถูกฆาตกรรมไปแล้วถึง 2,400 ราย แต่สามารถดำเนินคดีได้เพียง 30 ราย โดยคดีที่ประสบความสำเร็จในการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้นั้นอาศัยหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่ปราศจากข้อสงสัย จึงทำให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของนิติวิทยาศาสตร์

2. ระบบมาตรฐานของหน่วยงานทางนิติวิทยาศาสตร์ เช่น สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม จะต้องเดินหน้าพัฒนาการบริหารคุณภาพตามแบบ ISO 17025 (มาตรฐานสากลซึ่งเป็นการประเมินความสามารถทางวิชาการของห้องปฏิบัติการ) เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพที่ทำให้ผลการตรวจถูกต้อง จนไม่มีจุดอ่อนให้ถูกทักท้วงได้

3. ภารกิจงานด้านนิติวิทยาศาสตร์หลายอย่างยังขาดเจ้าภาพ ทำให้ประสบอุปสรรคด้านงบประมาณ อัตราค่าแห่งเจ้าหน้าที่ และระบบนิติวิทยาศาสตร์บริการที่ยังไม่ครอบคลุม นโยบายของรัฐบาลจะมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านนิติวิทยาศาสตร์ของประเทศ ตัวอย่างเช่น การปฏิรูประบบสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะทำให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ชัดเจนขึ้น สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ของกระทรวงยุติธรรมจะอยู่ตรงส่วนใดของสังคมก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล และที่สำคัญคือกระทรวงสาธารณสุขควรจะเป็นเจ้าภาพดูแลในเรื่องระบบนิติเวชให้แก่ประเทศไทย เพราะมีเครือข่ายโรงพยาบาลและแพทย์พร้อมที่สุด

4. ความโปร่งใสและการถ่วงดุลอำนาจจะต้องทำให้เกิดขึ้นกับทุกหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยทุกฝ่ายจะต้องพร้อมที่จะให้หน่วยงานอื่นมาตรวจสอบ

5. รูปแบบของการพัฒนาการทางนิติวิทยาศาสตร์หลายเรื่องจะต้องเกิด ตัวอย่างเช่น ศูนย์พิสูจน์บุคคล สูญหาย ควรจะต้องจัดตั้งขึ้น การชะลอตัวไปก็คงเป็นเพราะผู้บริหารมองว่าไม่ใช่ปัญหาเร่งด่วน ทั้ง ๆ ที่สองรัฐบาลที่ผ่านมา ล้วนมีมุมมองว่าการนำนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เป็นนโยบายที่สำคัญ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการนำกระบวนการทำงานด้านนิติวิทยาศาสตร์มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะทำให้สามารถเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน การกระทำผิดทั้งด้านการชันสูตรพลิกศพ การตรวจ DNA การตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ และคุ้มครองช่วยเหลือเหยื่อหรือชาวบ้านให้สามารถได้รับความยุติธรรม แต่ในปัจจุบันระบบงานนิติวิทยาศาสตร์ที่จะนำมาใช้ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ยังมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ เช่น ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ปัญหาการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติงานและการถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ปัญหาการขาดแคลนรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงาน และปัญหาการขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันนิติวิทยาศาสตร์และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บางปัญหาถือเป็นอุปสรรคต่อการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วย และเป็นสิ่งที่รัฐบาลและสาธารณชนควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะปัญหาการตายอย่างน่าสงสัยหลาย ๆ กรณี การวิสามัญฆาตกรรม ซึ่งหลายครั้งไม่ได้รับการตรวจสอบจากแพทย์นิติเวชหรือเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ จึงอาจทำให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ดังกล่าวขึ้นได้

ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนนายร้อยตำรวจในฐานะสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนอาชญากรรมในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ โดยเฉพาะการพัฒนางานด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ การพิสูจน์หลักฐาน และการชันสูตรพลิกศพให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานในระดับสากล อันจะเป็นกระบวนการส่งเสริมประสิทธิภาพและสามารถอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นจริงในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบ โดยเน้นการศึกษาถึงกระบวนการทำงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจ และเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ทางด้านบุคลากร ทรัพยากรการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ และระเบียบขั้นตอนการทำงาน รวมทั้งวิเคราะห์แบบอย่างการดำเนินงานที่ดี (Best Practice) ของนักนิติวิทยาศาสตร์ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำรูปแบบการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ดังกล่าวไปเป็นต้นแบบ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการนำนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำงานนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ พนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนในสถานีตำรวจทุกแห่งที่อยู่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย สถานีตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี รวม 40 แห่ง ประกอบด้วย สถานีตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 12 แห่ง จังหวัดยะลา จำนวน 12 แห่ง และจังหวัดปัตตานี จำนวน 16 แห่ง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจแห่งละ 20 นาย แบ่งเป็นพนักงานสอบสวน 10 นาย และเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน 10 นาย รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 800 นาย

ทั้งนี้จากการรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา รวมจำนวนทั้งสิ้น 594 นาย คิดเป็นร้อยละ 74.25 โดยแบ่งเป็น กลุ่มพนักงานสอบสวนจำนวน 328 นาย และกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนทั้งหมด จำนวน 266 นาย

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย

- 1) เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์จากสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม จำนวน 10 ราย
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผู้พิพากษา และอัยการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 10 ราย
- 3) เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในระดับกำหนดนโยบายและระดับปฏิบัติการที่มีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 10 ราย รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 ราย

สรุป และอภิปรายผล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลที่ได้โดยพิจารณาตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. กระบวนการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะของการก่อความไม่สงบในแต่ละพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยส่วนใหญ่คนร้าย จะมีการวางแผนการปฏิบัติงานแบบเป็นกลุ่มและเป็นระบบ โดยมุ่งหวังผลในการก่อเหตุ คือ เพื่อข่มขู่และสร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชนในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะกระทำกับเหยื่อ

ที่ไม่มีทางต่อสู้ ตัวอย่างเช่น ครู พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน รวมถึงยังมุ่งทำร้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งเจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ

ทั้งนี้รูปแบบการกระทำความผิดโดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการประกบยิง การยิงถล่ม และการชุมนุม ซึ่งผู้กระทำความผิดจะใช้วิธีการสร้างสถานการณ์ เพื่อลวงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือทหารเข้าพื้นที่ที่เกิดเหตุ แล้วจึงชุมนุมโดยใช้ระเบิดและใช้อาวุธปืนยิงซ้ำ จากนั้นผู้กระทำความผิดก็จะแย่งอาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือทหารไป เพื่อนำไปใช้ในการก่อเหตุในครั้งต่อไป

โดยกระบวนการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การพิสูจน์หลักฐาน และการชันสูตรพลิกศพ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การตรวจสถานที่เกิดเหตุ

เมื่อมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีการประสานไปยังเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด (EOD) เพื่อเข้าไปตรวจในที่เกิดเหตุว่ายังมีวัตถุระเบิดอื่น ๆ อีกหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันนี้คนร้ายได้ใช้วิธีการแฝงวัตถุระเบิดไว้ในหลายจุด บางแห่งมีถึง 3 จุด ซึ่งแต่ก่อนคนร้ายจะมุ่งเป้าทำร้ายกลุ่มเจ้าหน้าที่เก็บกู้ระเบิดแต่ต่อมากลุ่มคนร้ายได้เริ่มมีการเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายไปเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานแทน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเสียชีวิตและกำลังใจในการทำงาน

1.2 การพิสูจน์หลักฐาน

กระบวนการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในส่วนของ การพิสูจน์หลักฐาน บัญชาการเหตุการณ์ในสถานที่เกิดเหตุจะต้องมีการสั่งการให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินงานตามขั้นตอนในการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุและการเก็บรวบรวมวัตถุพยานตามระเบียบ และจะต้องรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุให้คงอยู่สภาพเดิม โดยวัตถุพยานทุกชิ้นที่ส่งไปตรวจพิสูจน์จะต้องมีจำนวนครบถ้วน และไม่เกิดการสูญหายระหว่างการขนย้ายหรือหลังการตรวจพิสูจน์หลักฐานแล้ว ซึ่งในทางปฏิบัติตามข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ปฏิบัติโดยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามหลักวิธี ทั้งในส่วนของการที่ผู้บัญชาการเหตุการณ์ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ในที่เกิดเหตุได้ กล่าวคือ มีการปล่อยให้นักข่าวหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงผู้บังคับบัญชาบางคนที่ไม่มีความรู้ในด้านดังกล่าวไปเหยียบย่ำสถานที่เกิดเหตุ จนทำให้วัตถุพยานต่าง ๆ ถูกทำลายหรือไปเพิ่มวัตถุพยานใหม่ โดยไม่เจตนา ส่งผลทำให้ไม่สามารถนำไปตรวจพิสูจน์หลักฐานต่อไปได้

1.3 การชันสูตรพลิกศพ

กระบวนการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในส่วนของ การชันสูตรพลิกศพ หากในกรณีที่เกิดเหตุพบศพผู้เสียชีวิตก็จะต้องมีการส่งศพไปโรงพยาบาลที่มีแพทย์นิติเวช เพื่อให้แพทย์ได้ทำการผ่าชันสูตรพลิกศพและหาสาเหตุการเสียชีวิต ซึ่งการชันสูตรพลิกศพนับเป็นการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลทางวิทยาศาสตร์ที่จะต้องตรวจในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น โดยการชันสูตรพลิกศพจะสามารถตรวจหาลายพิมพ์นิ้วมือ ทัศนกรรม และดีเอ็นเอได้ ซึ่งการตรวจดังกล่าวจะสามารถเชื่อมโยงถึงความเป็นพ่อแม่ลูก ตรวจหาอายุของศพหรือแม้แต่สาเหตุการเสียชีวิตได้เช่นกัน ซึ่ง ณ ตอนนี้อยู่ในส่วนของ การชันสูตรพลิกศพในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังขาดแพทย์นิติเวชที่มีความเชี่ยวชาญและห้องที่ใช้สำหรับการผ่าชันสูตรพลิกศพเป็นอย่างมาก ส่งผลทำให้พนักงานสอบสวนได้รับผลการชันสูตรพลิกศพล่าช้าตามมา

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำงานนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการนำงานนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไว้ดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านบุคลากร

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์ ความมุ่งมั่น ความกล้าหาญ และไหวพริบในการทำงาน รวมถึงจะต้องมีความเสียสละในการเข้าตรวจพื้นที่เกิดเหตุ

เนื่องจากในการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการรวบรวมวัตถุพยานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเสี่ยงสูงในการถูกกลุ่มผู้ก่อการร้ายซุ่มโจมตี

2.2 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ผู้บังคับบัญชาจะต้องเล็งเห็นความสำคัญในการกำกับผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการรวบรวมวัตถุพยานอย่างเคร่งครัด เนื่องจากผู้บังคับบัญชาเป็นผู้กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติในการปฏิบัติงาน และส่วนใหญ่เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นในพื้นที่ ผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้ไปถึงจุดเกิดเหตุในลำดับต้น ๆ ดังนั้นจึงไม่ควรเข้าไปทำลายหรือเหยียบย่ำสถานที่เกิดเหตุเสียเอง รวมทั้งควรกำกับผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการรวบรวมวัตถุพยานอย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้วัตถุพยานและหลักฐานต่าง ๆ ที่อยู่เป็นที่เกิดเหตุไม่ถูกทำลายจนได้รับความเสียหายและจะเป็นพยานหลักฐาน ชั้นสำคัญที่นำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล

2.3 ปัจจัยด้านทรัพยากรในการปฏิบัติงาน

ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากในการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การตรวจพิสูจน์หลักฐานมีความจำเป็นที่จะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพร้อมใช้งาน ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.4 ปัจจัยด้านการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมมากที่สุด

ผู้บัญชาการเหตุการณ์จะต้องกำหนดจำนวนผู้เข้าสถานที่เกิดเหตุในปริมาณที่จำกัด และจะต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับสืบสวนสอบสวน พิสูจน์หลักฐานหรือชั้นผู้ตรวจพิสูจน์หลักฐานเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการทำลายวัตถุพยานและหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ

2.5 ปัจจัยเรื่องห่วงโซ่การครอบครองวัตถุพยาน

ห่วงโซ่การครอบครองวัตถุพยานนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่อัยการและศาลจะพิจารณาในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากหากพนักงานสอบสวนมีการเก็บรวบรวมวัตถุพยานแต่มีการส่งการครอบครองวัตถุพยานไปให้บุคคลอื่น หรือไม่ได้เก็บวัตถุพยานให้ถูกต้องตามหลักแล้ว อัยการหรือศาล ก็จะเกิดข้อสงสัยในวัตถุพยานนั้น ซึ่งจะส่งผลทำให้อัยการไม่สั่งฟ้อง หรือหากเป็นในชั้นศาลแล้วศาล ก็จะทำการยกฟ้องได้

2.6 ปัจจัยเกี่ยวกับการประสานงานและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีหน่วยงานจำนวนมากที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น กลุ่มทหาร และกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ดังนั้นการประสานงานและการให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงการร่วมกันแบ่งปันข้อมูลในการทำงานจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.7 ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน เนื่องจากในเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่จุดเสี่ยงที่จะเกิดการลอบทำร้ายหรือวางระเบิดได้ง่าย ดังนั้นจะต้องมีการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ตัวอย่างเช่น การที่ EOD เข้ามาตรวจสอบวัตถุระเบิดก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจะเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก

2.8 ปัจจัยเกี่ยวกับข้อกฎหมาย

ปัจจัยด้านกฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวจะเป็นระเบียบข้อบังคับที่ทุกหน่วยงานจะต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นการมีกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

2.9 ปัจจัยด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้

ปัจจัยด้านการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้การทำงานด้าน

นิติวิทยาศาสตร์มีความสะดวกรวดเร็วและเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการค้นหาพยานหลักฐานที่เป็นพยานบุคคล เป็นเรื่องที่ได้ค่อนข้างยาก ดังนั้นการมุ่งเน้นค้นหาพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์โดยการนำเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมาใช้ก็จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรงสูง ซึ่งจะสามารถนำมาใช้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

3. ปัญหาและอุปสรรคในการนำนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

นักวิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการนำนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งเป็น 7 ด้าน ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านบุคลากร

1) บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีจำนวนไม่เพียงพอ รวมถึงปัจจุบันบุคลากรโดยส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังขาดประสบการณ์การทำงานในพื้นที่อยู่มาก ทั้งนี้เนื่องจากการโยกย้ายในพื้นที่อยู่บ่อยครั้ง จึงเป็นเหตุทำให้ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำงานในพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ทำให้การทำงานไม่มีความต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2) ในปัจจุบันพนักงานสอบสวนในพื้นที่บางคนยังไม่มี ความมุ่งมั่นในการทำงานเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานสอบสวนมีภาระงาน และมีคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก เป็นเหตุทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3) ผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ผู้เข้าไปตรวจสถานที่เกิดเหตุไม่มีความรู้ด้านการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุที่ถูกต้อง ส่งผลทำให้วัตถุพยานบางอย่างถูกทำลายไปโดยไม่เจตนา ตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปนำใบปลิวที่ผู้ก่อการร้ายนำมาทิ้งไว้ในที่เกิดเหตุ ซึ่งตามหลักเจ้าหน้าที่จะสามารถตรวจลายพิมพ์นิ้วมือจากใบปลิวนี้ได้โดยตรง แต่เมื่อมีเจ้าหน้าที่เข้าไปหยิบใบปลิวโดยไม่ได้ใส่ถุงมือให้ถูกต้องตามหลักการปฏิบัติแล้ว ก็จะส่งผลทำให้เกิดลายนิ้วมือของคนร้ายกับเจ้าหน้าที่ทับซ้อนกัน เป็นเหตุทำให้เกิดปัญหาในการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์นิ้วมือเพื่อสืบค้นและติดตามตัวคนร้าย

4) ปัญหาเรื่องห่วงโซ่การครอบครองวัตถุพยาน พบว่าพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ ยังไม่ค่อยคำนึงถึงห่วงโซ่การครอบครองวัตถุพยาน กล่าวคือ มีการส่งต่อการครอบครองไปยังเจ้าหน้าที่ที่เป็นบุคคลอื่น ๆ ส่งผลทำให้ อัยการไม่สามารถสั่งฟ้องคดีดังกล่าวได้ เนื่องจากเกิดความสงสัยและไม่มั่นใจว่าพยานหลักฐานที่นำมามีการปนเปื้อนหรือมีการสร้างวัตถุหลักฐานเท็จขึ้นมาหรือไม่

5) เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากนายตำรวจบางคนอยู่ประจำพื้นที่เป็นเวลานานมาแล้ว แต่ไม่เคยได้รับการโยกย้ายเพื่อไปปฏิบัติราชการนอกเขตพื้นที่ หรือบางคนยังไม่เคยได้รับการยกย่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้นจึงควรมีการยกย่องและให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น

3.2 ปัญหาด้านทรัพยากรการปฏิบัติงาน

ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน ตัวอย่างเช่น เชือกกันสถานที่เกิดเหตุ เสื้อเกราะมีจำนวนน้อย รวมถึงรถยนต์ในการปฏิบัติหน้าที่นอกจากจะมีจำนวนไม่เพียงพอแล้ว สภาพรถยนต์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังมีสภาพเก่าและชำรุดทรุดโทรมมาก ทำให้จะต้องมีการซ่อมบำรุงค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังขาดในส่วนของค่าน้ำมันเป็นจำนวนมาก เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องอาศัยรถยนต์ในการเข้าตรวจที่เกิดเหตุบ่อยครั้ง เป็นเหตุทำให้บางครั้งผู้บังคับบัญชาจะต้องสำรองเงินจ่าย ค่าน้ำมัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของตนเองเป็นประจำ

3.3 ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

1) ส่วนการบริหารจัดการพบว่ายังในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีปัญหาเรื่องของ

การบริหารจัดการอยู่ค่อนข้างมาก กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชามีความเห็นที่ไม่ค่อยตรงกัน รวมถึงบางกรณีหน่วยงานตำรวจกับทหารมีการทำงานที่มีความทับซ้อนกัน ตัวอย่างเช่น เมื่อมีการแต่งตั้งผู้บัญชาการเหตุการณ์ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้นในพื้นที่ ในบางกรณีไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้กำกับเข้ามาเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ แต่มีเจ้าหน้าที่ทหารที่ยศพันโทที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุมาเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์จากการที่มีผู้บัญชาการเหตุการณ์เป็นทหาร รวมถึงมีระดับชั้นยศที่แตกต่างกัน จึงทำให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจและพิสูจน์หลักฐานไม่สามารถปฏิบัติงานในการเก็บตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นในที่เกิดเหตุได้อย่างเต็มที่

2) ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ที่ดูแลจุดสถานที่เกิดเหตุยังไม่ดีพอส่งผลทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการเก็บวัตถุพยานในที่เกิดเหตุ

3) ปัญหาเรื่องความไม่มั่นใจในศักยภาพด้านการค้นหาและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน ทำให้พนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานให้เข้าร่วมตรวจที่เกิดเหตุเพื่อค้นหาและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทุกครั้ง ทั้งที่ในความเป็นจริงพนักงานสอบสวนมีอำนาจในการเก็บวัตถุพยานโดยชอบด้วยกฎหมาย

4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ตัวอย่างเช่น การเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะเข้ามาร่วมเก็บวัตถุพยาน เช่น สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวจะเข้ามาเก็บวัตถุพยานเพื่อนำไปใช้ตรวจพิสูจน์ รวมถึงนำไปรวบรวมเข้าสู่ฐานข้อมูล DNA ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ แต่เนื่องจากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ไม่ใช่เป็นหน่วยงานที่เป็นระบบบังคับบัญชาเช่นเดียวกับหน่วยงานตำรวจหรือทหาร จึงทำให้เกิดปัญหาไม่มีนายตำรวจหรือทหารชั้นผู้ใหญ่ในพื้นที่คอยอำนวยความสะดวกหรือสั่งการในการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ

3.4 ปัญหาอำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่และระเบียบขั้นตอนการทำงาน

1) กฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันยังไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กล่าวคือมีข้อกำหนดเรื่องระยะเวลาในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานและการยื่นฟ้องไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่ทันเวลา

2) ตามหลักของศาสนาอิสลาม จะมีกฎข้อห้ามก็คือห้ามทำการผ่าชันสูตรพลิกศพผู้นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเมื่อมีการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้พนักงานสอบสวนในพื้นที่ต่างเกิดความเคยชินกับการที่จะไม่มีการชันสูตรพลิกศพผู้นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการวินิจฉัยถึงสาเหตุการตายในบางกรณีเป็นอย่างมาก ทั้งที่ความเป็นจริงกฎหมายไม่ได้ห้ามเรื่องการชันสูตรพลิกศพผู้นับถืออิสลาม เพื่อหาสาเหตุการตาย แต่มีระเบียบการตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพ “ให้หลีกเลี่ยงการผ่าศพ” เท่านั้น การชันสูตรผู้นับถืออิสลามจึงอาจใช้วิธีการเอ็กซเรย์หาหัวกระดูก หรือใช้เหล็กแหลมแยงเพื่อหาวิถีกระดูกแทนได้

3.5 ปัญหาเรื่องการติดต่อประสานงานและขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและภาคประชาชน ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัญหาในด้านการประสานงาน ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ ซึ่งการประสานงานนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ เช่น ในการประสานงานเพื่อขอเอกสาร พยานหลักฐาน รายงานการตรวจพิสูจน์ หรือการขอผลการตรวจพิสูจน์ เพื่อนำมาใช้ในการประกอบสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถประสานงานและนำมาประกอบสำนวนได้ และเมื่อมีการนำคดีขึ้นมาสู่ชั้นพิจารณา ก็ทำให้ขาดความเชื่อมโยงของพยานหลักฐานแห่งคดีหรือความสอดคล้องกันของพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุกับผลการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

3.6 ปัญหาด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ปัญหาด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่จะต้องเข้าไปตรวจสถานที่เกิดเหตุรู้สึกไม่มั่นใจในการไปตรวจสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากบางครั้งทางจังหวัดไม่ได้จัดชุดคุ้มครองให้ หรือไม่จัดชุดคุ้มครองตลอดทาง ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

เกิดความไม่มั่นใจในเรื่องความปลอดภัย จึงต้องทิ้งระยะเวลาหลังเกิดเหตุหรือรอความพร้อมในการเดินทางเข้าตรวจพื้นที่เกิดเหตุส่งผลให้พยานหลักฐานในที่เกิดเหตุสูญหายหรือเสื่อมสภาพได้

3.7 ปัญหาด้านอื่น ๆ

ปัญหาเรื่องพยานกลับคำให้การในชั้นศาล กล่าวคือ ในชั้นสอบสวนพยานให้ปากคำไว้ อย่างหนึ่ง แต่พอถึงชั้นศาลแล้วกลับคำให้การ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบบ่อยในคดีอุกฉกรรจ์หรือสะเทือนขวัญ เนื่องจากมีความเป็นไปได้ที่พยานจะเกิดความรู้สึกเกรงกลัวว่า หากให้การตามข้อเท็จจริงแล้วอาจจะมีผลกระทบต่อตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งขณะนี้อยู่กำลังจะมีการออกกฎหมายขึ้นมาใหม่ โดยใช้วิธีการซักถามพยานในชั้นศาลด้วยวิธีการเช่นเดียวกับคดีของเด็กและเยาวชน โดยมีการถ่ายวิดีโอประกอบคำให้การของพยานไว้ทุกครั้ง และอาจจะไม่ให้พยานได้พบกับจำเลยในระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล เพื่อป้องกันไม่ให้พยานเกิดความรู้สึกวิตกกังวลและเกรงกลัวว่าตนเองหรือครอบครัวจะได้รับอันตราย

ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการพัฒนางานรูปแบบการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นที่ปรึกษาในสาขา (1) การสอบสวน (2) การสืบสวน และ (3) นิติวิทยาศาสตร์ โดยพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว แต่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานด้านการสืบสวนสอบสวน และนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาเป็นที่ปรึกษาปฏิบัติให้กับพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการจัดตั้งทีมงานคณะกรรมการที่ดูแลเฉพาะคดีการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีนักวิเคราะห์กลุ่มวัตถุพยานต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงไปถึงบุคคลผู้กระทำความผิด และจัดเก็บข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการก่อการร้ายในพื้นที่ 3 จังหวัด โดยแบ่งเป็นจังหวัดละ 1 ชุด

3) ควรมีการพัฒนากระบวนข้อมูลอาชญากรรมและพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลของศูนย์พิสูจน์หลักฐานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ ดังนั้นจึงต้องมีการบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกันของทุกหน่วยงาน กล่าวคือ กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูลเอกลักษณ์บุคคล) กระทรวงคมนาคม (ข้อมูลยานยนต์) และกระทรวงการคลัง (การทำนิติกรรมทางการเงิน) เพื่อความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล และมีการมอบหมายผู้ประสานงานเป็นการเฉพาะ อันจะก่อให้เกิดความต่อเนื่อง คล่องตัว และนำไปสู่การเกิด Law and Order คือ ความยุติธรรมเป็นประจักษ์

4) ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้แต่ละจังหวัดควรมีการจัดตั้งศูนย์พิสูจน์หลักฐานประจำไว้โดยเฉพาะ โดยแบ่งเป็นฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายตรวจสถานที่เกิดเหตุ ฝ่ายตรวจพิสูจน์หลักฐานประจำจังหวัด ซึ่งในศูนย์ดังกล่าวควรจะต้องมีห้องแล็บไว้สำหรับปฏิบัติงานโดยเฉพาะ เพื่อที่จะได้สามารถรองรับการตรวจพิสูจน์หลักฐานได้อย่างเต็มที่อันจะส่งผลทำให้ในการตรวจพิสูจน์หลักฐานมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

5) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดเจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุปฏิบัติหน้าที่ประจำแต่ละสถานีตำรวจ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ หากเกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นในเขตพื้นที่ จะได้เข้าถึงสถานที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะต้องอยู่ในสังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

6) รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านเครื่องมือสำหรับการตรวจพิสูจน์หลักฐาน และการคุ้มครองความปลอดภัย และควรเพิ่มเงินพิเศษในการตรวจสถานที่เกิดเหตุให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐานเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

- 7) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรเพิ่มเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเครื่องมือในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การตรวจพิสูจน์หลักฐาน และชุดเกราะกันกระสุน เป็นต้น
- 8) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรวางระบบมาตรฐานในการปฏิบัติ เช่น การบริหารจัดการการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งจะให้มีแนวทางในการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 9) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในพื้นที่ โดยการกำหนดให้มีการรวบรวมหลักฐานให้ครบถ้วน ถูกต้อง และให้ความสำคัญอย่างสูงต่อห่วงโซ่ของพยานหลักฐาน ซึ่งต้องอ้างอิงได้ทางหลักวิชาการทุกชั้น
- 10) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ควรเป็นเจ้าของภาพในการฝึกอบรมความรู้ในด้านนิติวิทยาศาสตร์ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การเก็บพิสูจน์หลักฐานให้เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- 11) ควรมีการบรรจุบุคลากรเข้ามาทำงานด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐานเพิ่มเติม เนื่องจากในปัจจุบันมีบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้น้อยมาก หากมีการบรรจุบุคลากรเพิ่มเติมนั้นก็จะทำให้สามารถแบ่งเบาภาระงานในการปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มากขึ้น
- 12) สำนักงานตำรวจแห่งชาติและ ศอ.บต. ควรร่วมมือกันส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านนิติวิทยาศาสตร์เป็นการเฉพาะในพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานในสายงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนักวิชาการและอาจารย์ จากสถาบันการศึกษาทั้งในและนอกพื้นที่ ได้เข้ามาทำการศึกษาวิจัยด้านนิติวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ ภายใต้โจทย์ “การพัฒนานวัตกรรมทางนิติวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยการสนับสนุนงบประมาณของ ศอ.บต. รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณการทำปริญญาโท/เอกแก่นิสิต นักศึกษาที่มีหัวข้อปริญญานิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 13) พิจารณาปรับแก้กฎหมายให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เช่น การขยายระยะเวลาให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อยื่นฟ้องต่ออัยการ ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้องมากขึ้น
- 14) ควรมีการจัดห้องไว้สำหรับรองรับการผ่าชันสูตรพลิกศพให้เพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันหน่วยงานศูนย์พิสูจน์หลักฐานยังประสบปัญหาไม่มีสถานที่ในการชันสูตรพลิกศพ เป็นเหตุทำให้ต้องนำศพไปชันสูตรที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด
- 15) ควรมีการเพิ่มแพทย์ด้านนิติเวชในศูนย์พิสูจน์หลักฐานเพื่อรองรับการทำงานในหน่วยงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากภาระงานของแพทย์ที่มีมากในแต่ละวัน ทำให้การชันสูตรพลิกศพมีความล่าช้า ดังนั้นการเพิ่มจำนวนแพทย์ด้านนิติเวชดังกล่าวจะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระงานของแพทย์ที่อยู่ประจำ ซึ่งจะทำให้การทำงานรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
- 16) สำนักจุฬาราชมนตรี ควรเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจให้กับผู้นับถือศาสนาอิสลามถึงเจตนารมณ์และความจำเป็นในการชันสูตรพลิกศพให้แก่ผู้นับถือศาสนาอิสลาม ตลอดจนประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ได้ทราบโดยทั่วกัน
- ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ
- 1) ผู้บังคับบัญชาที่มีระดับชั้นยศตั้งแต่ผู้กำกับการขึ้นไป ควรจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงานและให้ความสำคัญต่อกับงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เช่น การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และการพิสูจน์หลักฐาน เพื่อที่จะทำให้การทำงานด้านการสืบสวนอาชญากรรมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
  - 2) พนักงานสอบสวนควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อจะทำให้การดำเนินคดีประสบความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น เช่น พนักงานสอบสวนจะต้องเคร่งครัดในการเข้าเวรปฏิบัติหน้าที่ แม้เวลาเกิดเหตุจะเป็นยามวิกาล ก็จะต้องรีบเดินทางไปป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ ประกอบกับมีการเก็บพยานหลักฐานตามหลักวิธีการ โดยต้องคำนึงถึงกฎหมายแห่งพยานหลักฐานเป็นสำคัญ
  - 3) ควรมีการจดบันทึกและถ่ายภาพหรือวิดีโอ ณ ตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุพยานในจุดเกิดเหตุ เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันว่าเป็นวัตถุพยานที่เก็บมาจากที่เกิดเหตุจริง รวมถึงสามารถนำเป็นหลักฐานในกรณีที่พยานกลับคำให้การในชั้นศาลได้ ซึ่งหากมีการบันทึกเป็นภาพด้วยหรือวิดีโอไว้โดยส่วนใหญ่ ศาลจะรับฟังจากหลักฐานที่ปรากฏ

4) พนักงานสอบสวนจะต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงของวัตถุพยานในคดี กล่าวคือ หากสามารถนำวัตถุพยานที่อยู่ในที่เกิดเหตุมาเชื่อมโยงกับตัวคนร้ายได้โดยอาศัยหลักนิติวิทยาศาสตร์ให้มากที่สุด ก็จะทำให้สามารถสืบค้นและติดตามคนร้ายได้โดยง่าย

5) พนักงานสอบสวนควรมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับการเชื่อมโยงพยานหลักฐานที่ปรากฏในสถานที่เกิดเหตุ เพื่อที่พนักงานสอบสวนจะได้สรุปสำนวนสั่งฟ้องให้พนักงานอัยการได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งเมื่อสำนวนที่สั่งฟ้องมีความครบถ้วนสมบูรณ์ พยานหลักฐานมีความหนาแน่นและเป็นที่น่าเชื่อถือเพียงพอ พนักงานอัยการก็จะมีความเห็นสั่งฟ้องตามลำดับ

6) ในการตรวจพิสูจน์หลักฐานควรมีการมอบหมายการตรวจพิสูจน์ตามระดับความยากง่ายของคดีให้เหมาะสมกับนักวิทยาศาสตร์ในแต่ละตำแหน่ง กล่าวคือ ในกรณีเป็นคดีสำคัญควรให้นักวิทยาศาสตร์ระดับ สบ 2 ถึง สบ 3 เป็นผู้ดำเนินการแทนนักวิทยาศาสตร์ สบ 1 ทั้งนี้เนื่องจากบางคดีจะต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์ และความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจพิสูจน์ หากมอบหมายให้กับผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ปฏิบัติงาน อาจส่งผลทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการตรวจพิสูจน์ได้

7) ในการชันสูตรพลิกศพ แพทย์นิติเวชต้องอธิบายให้ญาติของผู้เสียชีวิตทราบถึงรายละเอียดและความจำเป็นในการชันสูตรพลิกศพ เพื่อหาสาเหตุการตายที่ต้องทำตามหลักวิทยาศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ จารวรรณ. (2545). กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนงานป้องกันและปราบปราม ศึกษาในพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มโจรก่อการร้าย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. (2552). การป้องกันสถานที่เกิดเหตุ. เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการนักสืบนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- จรัสศักดิ์ เจียมเจตจรูญ. (2550). สถานที่เกิดเหตุและวัตถุพยานทางชีววิทยา. เอกสารสำหรับใช้ประกอบการปฏิบัติงานเสนอที่กองพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ.
- นิติธรรม แก้วเถื่อน. (2554). ปัญหาการได้มาซึ่งพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ในกระบวนการพิจารณาตีอาญา. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรินทร์ เฟ็งสุวรรณ. (2547). ระบบการชันสูตรพลิกศพในประเทศไทยกับประเทศอิหร่าน และอียิปต์. สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- ยุทธนา จันทธรรม. (2553). ความเชื่อมั่นในงานพิสูจน์หลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน ในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมภพ เองสมบูรณ์. (2551). การตรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น. นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.